

Romantika na Babě

Romantickými zříceninami Praha příliš neoplývá, a tak má ona zříceninka nad Vltavou trochu výsadní postavení. Baba se tu říká nejméně od středověku, jak o tom vypovídají písemné prameny z 15. století. Často se tak jmenovaly zaoblené vrchy, kde se konaly kultovní obřady. Při pohledu od řeky se s trochou fantazie dá podoba podmračené baby najít i ve skalách na úbočí. Skalnaté návrší leží v nadmořské výšce 267 m a archeologové zjistili, že tu lidé sídlili už od mladší doby kamenné, z jedné strany chráněni příkrým srázem, z druhé širokým příkopem s palisádou.

Možná inspirovan počiny Karla IV. tady na začátku 15. století založil vinice Jiřík

z Janovic, probošt svatovítské kapituly, které pozemky patřily. V jeho stopách pokračoval od roku 1622 novoměstský měšťan Jindřich Žežula. Asi roku 1630 usadil se v Praze s rodinou jakýsi Servác Engel, koželuh, rodem z vévodství brabantského, nynější Belgie. Koupil si dům na Malé Straně, založil tam velký závod koželužský a vyráběl hlavně kůži podešvovou, zvanou librovku. V celé zemi neměl konkurenci a v krátkém čase značně zbohatl. Jeho syn Servác vyzénil kromě věna 1000 zlatých a vinice pod Karlovem i vinici „Žežulku“. Udatně bránil Prahu proti Švédům a za odměnu byl v roce 1651 povýšen do šlechtického stavu. Od té doby se nazýval Engel z Engelflusu a užíval v erbu andělskou hlavu z řeky vnořenou a nad helmem anděla z koruny vystupujícího. Tehdy také dal u vinice postavit viničný lis, později přestavěný na letohrádek. Uběhlo nějakých dvacet let a jak se tak leccos v historii opakuje, na Babu se zase vrací svatovítská kapitula – vinici koupil děkan Tomáš Jan Pěšina z Čechorodu. Po něm bývala vinice nazývána Děkanka nebo Čechorodka. O válečné konflikty však nebyla nikdy nouze a v době války o dědictví rakouské letohrádek pobořili a vypálili bavorští a francouzští vojáci, kteří obsadili Prahu. Co z toho měli, těžko říct. Pozemky byly poté připojeny k šáreckému hospodářskému dvorci. V roce 1858, když se stavěla železnice z Prahy do Podmokel, byl pozůstatek letohrádku upraven na romantickou zříceninu s masivními stěnami a klenutými okny, v roce 2006 se mu dostalo i slušivého nočního nasvícení.

Kromě příjemné procházky je z Baby pěkný výhled na Prahu, jen něžné duše může rušit pohled na čističku.

Samotná Baba je chráněné území, předmětem ochrany jsou zde teplomilná společenstva rostlin skalních stepí a vybrané druhy hmyzu. Strmé a skalnaté svahy tohoto území po staletí nebylo možné zemědělsky využít jinak než extenzivní pastvou koz, která bránila nadměrnému rozrůstání keřových porostů a odčerpávala vytvořenou biomasu. Skalnaté území nezastíněné dřevinami a nahromaděnou biomasou se více prohřívalo a zdůrazňoval se tak jeho stepní charakter. Pastva koz skončila pravděpodobně v polovině minulého století v souvislosti s výstavbou železniční tratě a znovu se vrátila v řízené podobě v roce 2000. Tím je do značné míry napodoben způsob údržby, který zde probíhal po staletí a díky kterému se zde vytvořila rostlinná společenstva a udržely se i významné druhy hmyzu.

luk, foto autorka

